

mærkninger vil der blive taget initiativ til, at der på områder, der ikke udtrykkeligt reguleres i civillisteloven eller anden lovgivning, men hvor medlemmer af kongehuset indtager en særstilling i forhold til offentlige myndigheder, vil blive udarbejdet egentlige administrationsgrundlag.

Spørgsmål 27:

Vil statsministeren oplyse, om den i de foregående spørgsmål omtalte praksis har lovhjemmel i grundlovens § 25?

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen oplyst følgende om grundlovens § 25:

»Grundlovens § 25 har følgende ordlyd:

»§25. Kongen meddeler dels umiddelbart, dels gennem vedkommende regeringsmyndigheder sådanne bevillinger og undtagelser fra lovene, som enten ifølge de før 5. juni 1849 gældende regler er i brug, eller hvortil hjemmel indeholdtes i en siden den tid udgiven lov.«

Bestemmelsens betydning og anvendelsesområde er bl.a. nærmere beskrevet af Karsten Revsbech i »Danmarks Riges Grundlov med kommentarer« (1999), side 149-151, hvor der bl.a. anføres følgende:

»Bestemmelsen i § 25 har en særlig historisk baggrund. Inden for flere store lovgivningsområder var den normale lovgivningsvirksomhed gennem kgl. forordninger gået i stå i tiden frem til 1849. Retsudviklingen var derfor i betydeligt omfang foregået på den måde, at man i stedet for at føre lovgivningens regler ajour i takt med ændrede behov i udstrakt grad anvendte et bevillingssystem, hvor der blev givet bevillinger i det

enkelte tilfælde. Eksempelvis var den lovbestemte adgang til skilsmisse ret begrænset, men herudover blev der regelmæssigt givet skilsmisse ved bevilling. Disse bevillinger var formelt altid vilkårlige nådesakter meddelt af den enevældige konge i henhold til kongelovens art. III, der gav kongen adgang til bl.a. at »undertage huad og huem hand lyster udaff Lowens allmindelige befaling«. Imidlertid havde der i realiteten udviklet sig en praksis, hvorefter visse bevillinger kunne forventes meddelt under givne betingelser. Meningen med grl. § 25 (§ 32 i junigrundloven 1849) er at fastslå, at selvom kongeloven ophævedes ved junigrundloven 1849, kan denne praksis fortsætte, således at hidtil kurante bevillinger fortsat kan meddeles, indtil der ved en revision af lovgivningen er blevet skabt en regulering, herunder en regulering af adgangen til meddelelse af bevillinger, af det enkelte retsområde ved konstitutionel lov. Hovedformålet med bestemmelsen i § 25 er således at lette overgangen fra enevælden til det konstitutionelle monarki. Bestemmelsen sikrede, at man undgik de vanskeligheder, som ellers ville opstå i en overgangstid, indtil der på forskellige retsområder var blevet fastsat konstitutionelle love, der regulerede administrationens beføjelser til at meddele bevillinger (hvorved forstås dispensationer).«

Om grundlovens § 25 kan i øvrigt bl.a. henvises til Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret II, 3. udgave ved Ole Espersen (1980), side 517 ff.«

På baggrund af det af Justitsministeriet oplyste synes grundlovens § 25 ikke at være relevant i nærværende sammenhæng.